

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci žalobkyně: **A. B. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2015, č. j. OAM-619/ZA-ZA05-K03-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2017, č. j. 32 Az 52/2015 - 83,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Kasační stížností brojí žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) proti v záhlaví uvedenému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové (dále jen „napadený rozsudek“), kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného o žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Uvedeným rozhodnutím žalovaný posoudil žádost stěžovatelky jako nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, tj. z důvodu opakovaně podané žádosti, aniž by uváděla nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez jejího vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím řízení, a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo podle § 25 písm. i) tohoto zákona zastaveno.

[2] Současně s podáním kasační stížnosti podala stěžovatelka žádost o přiznání odkladného účinku. Uvedla, že požádala o azyl v České republice z důvodu, že byla obětí domácího násilí v Nigérii, a zároveň z důvodu nového politického vývoje v zemi, konkrétně nově hrozící vážné újmy z důvodu aktivit teroristické muslimské organizace Boko Haram. Dle názoru stěžovatelky by účinky pravomocného rozhodnutí, které je kasační stížností napadáno, pro ni znamenaly nenahraditelnou újmu. Pokud nebude soudem přiznán odkladný účinek, bude muset v řádu několika dní opustit území České republiky a vrátit se do země původu - Nigérie, kde jí hrozí nebezpečí vážné újmy z důvodu aktivit teroristické muslimské organizace Boko Haram. O přiznání odkladného účinku dále žádá rovněž z obav z ublížení na zdraví bývalým přítelem a otcem jejích dětí. Stěžovatelka poukazuje na fakt, že Boko Haram uskutečňuje operace i v jižní části země, ze které pochází. Stěžovatelka je osobou křesťanského vyznání a obává se, že bude terčem útoků uvedené teroristické skupiny.

[3] Stěžovatelka tvrdí, že by při realizaci vyhoštění byla nucena vycestovat do oblastí postižené útoky teroristické skupiny, kde trpí civilní obyvatelstvo obavou o život, kde by byla vystavena násilí, možnému ohrožení života a nejisté budoucnosti. Domnívá se, že případný důležitý veřejný zájem v poměru s újmou, kterou by utrpěla v důsledku vycestování, v této situaci nepřeváží. Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po zvážení všech důvodů a skutečností přednesených stěžovatelkou dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[5] Podle § 107 s. ř. s. „*kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*“

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. „*soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*“

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako *dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení* před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 – 38).

[8] V nyní projednávaném případě stěžovatelka svou žádost zdůvodnila nebezpečím vážné újmy z důvodu aktivit teroristické muslimské organizace Boko Haram a rovněž obavami z ublížení na zdraví bývalým přítelem a otcem jejích dětí.

[9] V dané věci by mohlo být dotčeno právo stěžovatelky na život ve smyslu čl. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“) a čl. 6 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod (vyhlášené pod č. 2/1993 Sb.; dále jen „Listina“), a dále právo na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 Úmluvy a čl. 36 Listiny, protože by po výkonu napadeného rozhodnutí nemohla řádně vykonávat svá procesní práva v řízení o kasační stížnosti.

[10] To musel Nejvyšší správní soud vzít v potaz při poměrování újmy, která by mohla stěžovatelce vzniknout nepřiznáním odkladného účinku a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinků jinak závazného rozhodnutí došlo. Zásah do práv stěžovatelky by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože by musela opustit území České republiky již předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o její kasační stížnosti.

[11] Kromě potenciálního ohrožení života stěžovatelky by nemohla ani náležitě chránit své zájmy díky nemožnosti vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení apod. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100). Naproti tomu nelze dovozovat, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. V tomto poměrování proto lze dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovatelce v důsledku nepřiznání odkladného účinku byla

nepoměrně větší, než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku jeho přiznání. První kritérium přiznání odkladného účinku je proto splněno.

[12] Pokud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je nutné poměřit zájem stěžovatelky na ochraně výše uvedených základních práv se zájmem společnosti na ochraně veřejné bezpečnosti a veřejném pořádku. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení je třeba vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality poměřovat intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svédčícího stěžovateli s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS). Jak již bylo výše uvedeno, újma způsobená stěžovatelce nepřiznáním odkladného účinku by mohla být podstatná. Intenzita narušení zmíněného veřejného zájmu by naopak vzhledem k předběžné povaze přiznání odkladného účinku byla nízká nebo maximálně mírná. Tím je splněna druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[13] Z výše uvedeného tedy vyplývá, že by Nejvyšší správní soud v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti v projednávané věci nectil výše popsaný závazek státu umožnit stěžovateli účinně chránit své zájmy. Pokud by po nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti došlo k rozhodnutí o povinnosti opustit území podle § 50a zákona o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, jen stěží by bylo možno hovořit o spravedlivém rozhodování o její kasační stížnosti, které by dostatečně respektovalo základní práva stěžovatelky podle Úmluvy a Listiny. Tím ovšem nemá být řečeno, že je třeba přiznávat odkladný účinek všem kasačním stížnostem proti zamítavému rozsudku o žalobě proti rozhodnutí, kterým byla správním orgánem žádost o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřijatelnou podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení o žádosti bylo podle § 25 písm. i) téhož zákona zastaveno. I zde je třeba zvažovat individuální okolnosti každé konkrétní věci.

[14] Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud stěžovatelce vyhověl a její kasační stížnosti přiznal odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. Do rozhodnutí o kasační stížnosti se tak pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2017, č. j. 32 Az 52/2015 – 83 i rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2015, č. j. OAM-619/ZA-ZA05-K03-2015.

[15] Soud však připomíná, že může usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu usnesením zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.). Z usnesení o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti rovněž nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. října 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. března 2017

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu